

6. Класифікація та склад фінансової звітності – бібліотека buklib.net. Головна – Бібліотека BukLib.net. URL: <https://buklib.net/books/23102/>

7. Companies act 2006. Legislation.gov.uk. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents>

8. Companies House. Companies House accounts guidance. GOV.UK. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/life-of-a-company-annual-requirements/life-of-a-company-part-1-accounts>

9. Accountants Ireland. URL: <https://www.charteredaccountants.ie/knowledge-centre/technical-hub/financial-reporting/company-law-financial-reporting-requirements/uk>

Кругліков А. А.,

*студент освітнього рівня «бакалавр»,
освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та
страхування»;*

науковий керівник:

Шульга С. В.,

*доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування;
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ В СУЧАСНІЙ БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Банки прагнуть отримати найбільший прибуток, але це бажання обмежене можливістю зазнати втрат. Ризик банківської діяльності означає, що фактичний прибуток банку буде менше запланованого, очікуваного. Чим вищий очікуваний прибуток, тим вищий ризик.

Аналізуючи банківські ризики, важливо враховувати:

- ✓ кризу в перехідній економіці, яка відображається не тільки спадом виробництва, фінансовою нестабільністю багатьох організацій, а й руйнуванням ряду економічних зв'язків;
- ✓ нестабільність політичної ситуації;
- ✓ відсутність або недосконалість окремих базових законодавчих актів, невідповідність законодавчої бази фактичній ситуації;
- ✓ інфляцію та ін. [1]

Існує багато різних класифікацій банківського ризику. Основними ризиками для банків є кредитний, операційний, ринковий ризик і ризик ліквідності. Так як банки піддаються впливу різноманітних ризиків, вони ма-

ють добре побудовану інфраструктуру управління ризиками та зобов'язані дотримуватися державних постанов.

Актуальним завданням для ризик-менеджерів сьогодні є створення та підтримка стійкої системи управління ризиками, яка б охоплювала більш комплексний набір типів ризиків.

Крім традиційних ризиків, таких як кредитний, ринковий ризик і ризик ліквідності, зростає вплив модельного ризику та ризику ESG. Крім того, існує ціла низка нефінансових ризиків, вплив яких важко визначити кількісно. Все це обумовлює доцільність виокремлення найпоширеніших типів ризиків, з якими стикаються глобальні банки.

Види фінансових ризиків [2]:

1. Кредитний ризик, один із найбільших фінансових ризиків у банківській справі, виникає, коли позичальники або контрагенти не виконують своїх зобов'язань. Розраховуючи залучений кредитний ризик, кредитори повинні передбачити можливість повернення позики, основної суми, відсотків тощо.

2. Ринковий ризик – це ризик втрати вартості фінансових інструментів внаслідок несприятливих цінових моментів, спричинених змінами акцій, відсоткових ставок, кредитних спредів, товарів і валют.

3. Ризик ліквідності. Ліквідність означає здатність банку виконувати свої зобов'язання щодо застави та грошових коштів, уникаючи при цьому великих втрат. Ризик ліквідності – це ризик зазнати збитків, якщо певний товар або інвестицію неможливо продати без впливу на його ринкову ціну [1].

4. Модель ризику. Використання моделі у великих банках зростає більш ніж на 20% щороку (IDC), що, у свою чергу, призводить до збільшення ризику моделі. Банки повинні контролювати точність моделі, щоб запобігти значним фінансовим втратам, коли припущення зростають, моделі використовуються.

5. Екологічний, соціальний та управлінський ризик (ESG).

Екологічні, соціальні та управлінські події, від зміни клімату до політики різноманітності та інклюзії, можуть мати суттєвий вплив на вартість інвестицій. Банки повинні активно вимірювати та керувати цими ризиками, інтегруючи дані ESG, скорингові моделі та кліматичні моделі в інвестиційний процес та оцінку кредитного ризику.

Види нефінансового ризику [2]:

6. Операційний ризик – це ризик збитків, понесених неадекватними внутрішніми процесами, людьми та системами або зовнішніми подіями.

7. Фінансова злочинність. Відмивання грошей, корупція, шахрайство є прикладами фінансових злочинів, що призводять до отримання економічної

вигоди для окремих осіб незаконним шляхом. Банки повинні переконатися, що вони розробляють методи захисту, щоб уникнути втрат, спричинених фінансовими злочинами.

8. Ризик постачальника. Банки часто мають великі глобальні мережі постачання. У випадку, якщо постачальники порушують безперервність роботи або піддають ризику дані клієнтів, банки все частіше несуть відповідальність регуляторів.

9. Ризик поведінки виникає, коли банки зазнають фінансових втрат через неправильний вибір керівництва або рішення співробітників і членів команди.

З огляду на численні ризики, з якими стикаються банки та фінансові організації, час має важливе значення, особливо коли світові економіки та ринки намагаються оговтатися від невизначеності, спричиненої пандемією.

Способи управління банківськими ризиками – це методи впливу банку на можливі ризики з метою мінімізації втрат від їхнього здійснення. Саме у виробленні основних підходів до оцінки ризику, визначенні допустимого його рівня та розробці відповідної стратегії і полягає головне завдання управління ризиком або ризик менеджменту.

Вирізняють такі методи управління ризиком: уникнення (ухилення) ризику; обмеження ризику; зниження ризику; трансфер (передача) ризику, зокрема страхування; прийняття ризику.

Для управління операційним ризиком банк встановлює такі процедури: ідентифікація операційного ризику, збір та реєстрація інформації про події ризику, визначення втрат та відшкодувань втрат, кількісна та якісна оцінка рівня ризику, вибір та застосування способу реагування на операційний ризик (зміни, що вносяться в процеси; встановлення додаткових способів контролю; навчання працівників, у тому числі учасників процесів; застосування автоматизованих рішень; інші заходи, спрямовані на зменшення негативного впливу операційного ризику), моніторинг операційного ризику.

З метою управління ризиком інформаційної безпеки, у тому числі кіберризиком, банк повинен визначити функції структурного підрозділу, відповідального за забезпечення інформаційної безпеки: моніторинг ризику, участь у реалізації процесів, спрямованих на підвищення ефективності управління ризиком; оцінка ефективності управління ризиком; складання звітів щодо подій ризику; здійснення моніторингу сигнальних та контрольних значень показників рівня ризику; участь у розробці внутрішніх документів; інформування працівників банку з питань управління ризиком; здійснення інших функцій.

Через великий розмір деяких банків надмірна схильність до ризику може призвести до банкрутства банку та вплинути на мільйони людей. Ро-

зуміючи ризики, пов'язані з банками, уряди можуть встановлювати кращі правила для заохочення розумного управління та прийняття рішень.

Здатність банку управляти ризиками також впливає на рішення інвесторів. Навіть якщо банк може отримати великі доходи, відсутність управління ризиками може знизити прибутки через втрати за кредитами. Цінні інвестори, швидше за все, інвестуватимуть у банк, який здатний приносити прибуток і не піддається надмірному ризику втрати грошей [3].

Список використаних джерел

1. Classification of bank risks. URL: <http://www.rmtap.com/classification-bank-risks.htm>
2. Keyuri Scotti. 9 Types of Risks in Banking. URL: <https://www.evaluate-serve.com/blog/9-types-of-risks-in-banking/>
3. Kyle Peterdy. Major Risks for Banks. Credit, operational, market, and liquidity risks. URL: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/risk-management/major-risks-for-banks/>

Кулікова М. В.,

*здобувачка вищої освіти другого (магістерського) рівня,
освітньо-професійна програма
«Фінанси, банківська справа та страхування»;
науковий керівник:*

Момотюк Л. Є.,

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування;
Національна академія статистики, обліку та аудиту*

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЗАЛУЧЕНИМИ КОШТАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Сучасна структура ресурсної бази комерційних банків, як правило, характеризується незначною часткою власних коштів. Основну частину ресурсів банків формують залучені та позикові кошти, які покривають від 80 до 90 % всієї потреби у коштах для реалізації активних банківських операцій. Комерційний банк має можливість залучати кошти підприємств, організацій, установ, населення та інших банків. Від операцій по залученню коштів залежить розмір банківських ресурсів і, як результат, масштаби діяльності комерційних банків. З іншого боку, вигідне розміщення ресурсів